

Odpovědnost státu za protiprávní jednání v kyberprostoru

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá tématem odpovědnosti státu za protiprávní jednání v kyberprostoru. Předmětem výzkumu je aplikace norem a možnosti odpovědnosti státu v oblasti kolektivní bezpečnosti a lidských práv v kyberprostoru. Diskutována je zejména otázka použití síly, ozbrojeného útoku a agrese. V oblasti lidských práv pak právo na soukromí, svoboda projevu a právo na život. V práci také dochází k vymezení pravidel odpovědnosti státu podle Článků o odpovědnosti státu za protiprávní jednání.

Ve vybraných oblastech bylo shledáno, že se mezinárodní právo do určité míry na kyberprostor aplikuje. Dochází zde k častým útokům, které pak mohou porušovat specifické oblasti mezinárodního práva. K zodpovězení otázky odpovědnosti bylo nejdříve řešeno, zda je možné naplnit skutkové podstaty těchto porušení práv v kyberprostoru. V návaznosti na analýzu stávající judikatury a pozice vybraných států došlo k zjištění, že odpovědnost za porušení zákazu použití síly lze aplikovat v kyberprostoru.

Tato práce pracuje s povinnostmi souvisejícími s ozbrojeným útokem a agresí a možnosti státu být odpovědný za jejich porušení v kyberprostoru. V této oblasti práce nedochází k závěru, že lze použít agresi v kyberprostoru, ale dochází k závěru, že je zde možnost, aby stát byl shledán odpovědným za porušení zákazu použití síly a ozbrojeného útoku. Je to převážně z důvodu nedostatečného názoru států, ale také žádné rozhodovací praxe soudů.

V oblasti lidských práv bylo pracováno převážně s rozhodovací praxí Evropského soudu pro lidská práva. Tato práce došla k závěru, že svoboda projevu a právo na soukromí je v kyberprostoru chráněno, a to i s přihlédnutím k hromadnému sledování. Je zde také polemizováno nad ochranou práva na život, přičemž nebylo dosaženo jasného závěru, zda bude právo na život chráněno i v kyberprostoru.

Tato práce pak shrnuje dosavadní poznatky a dochází k závěru, že dosavadní právní stav úpravy kyberprostoru není dostačující, ale spíše přechodný. Nová právní úprava by měla být zaměřena více na specifika kyberprostoru, se kterými se v budoucnu bude mezinárodní společenství potýkat.

Klíčová slova: kyberprostor, odpovědnost státu, kolektivní bezpečnost, lidská práva